

बौद्धदर्शन

पत्र संख्या - DSCC - 11

पाठ्यक्रम विवरणम् -

भाग - 1	क्रेडिट - 1	यूनिट - 1	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * सर्वधर्मा अनात्मान इति कैः भाषितम्, दृष्टश्रुताद्यं मुनिना कस्मात् न सत्यं नमृषोदितम्, सत्यानृतातीतः कः, किमर्थं बुद्धानां त्रैकाल्यजो मतः, बुद्धानां त्रैकाल्यत्वं कथं स्वीक्रियते? धर्मगाम्भीर्यं किम्? लोकस्य मायोपमत्वं किम्, कस्य जन्मान्तं दृश्यते कस्य च न दृश्यते, चित्तमोहमात्रत्वात् किं भवति, बुद्धेन कस्मात् कः अव्यकृत कृतः (2.15)

भाग - 2	क्रेडिट - 1	यूनिट - 2	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * शरीराशुचिता कीदृशी, चित्ते किं न तिष्ठति, सद्धर्मः कीदृशः, कस्मात् मुनिः धर्मं देशयितुं निवृत्तः अभूत्, दुर्ज्ञातः कस्मात् विनाशयति, मूर्खः कस्मात् अवीचिम् अधोमुखः याति, केन कारणेन प्राणिः विनाशम् अधिगच्छति केन च कारणेन अनुत्तरां बोधिं आप्नोति, सर्वार्थसिद्धये किं करणीयम्, धर्मस्य अपरिज्ञानात् किं जायते, यावत् अहङ्कारविनाशकधर्मः अविज्ञातः तावत् किं करणीयम्, कः नेह नामुत्र सीदति (2.26)

भाग - 3	क्रेडिट - 1	यूनिट - 3	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * कस्मात् सदा धर्मः भजनीयः, परा नीतिः का, लोकः कस्मात् अनुरज्यते, केन नेह नामुत्र वञ्च्यते, कया लोकः अपरज्यते (2.29), कस्मात् नेह नामुत्र नन्दति, आत्मवञ्चनं कथं जायते (2.31), केन प्रकारेण रिपुदमनं करणीयम्, लोकस्य धर्मस्य च सङ्ग्रहं कथं करणीयम्, राज्ञा एकं सत्यं किम् जनयति, परम् अविश्वासकरं किम्, किं सत्यम् (2.35)

भाग - 4	क्रेडिट - 1	यूनिट - 4	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * राज्ञां दोषान् कः प्रच्छादयति, राज्ञः गुणसर्वस्वं घातकः दोषः कः? केषां कार्पण्यं गुणसर्वस्वघातकम्, किमर्थम् उपशमं भजेत्, कस्मात् प्रज्ञापरो भवेत्, कीदृशो राजा? नराधिपस्य चतुर्भद्राः के? कथं सः देवमानुषैः स्तूयते? कैः सहासीनस्य प्रज्ञा धर्मश्च वर्धते, के दर्लभाः, अतिदुर्लभतमाः के? (2.41), सदा केषां चिन्तनं करणीयम्, कस्मात् पापं न करणीयम्, कस्मात् मद्यः सदा त्यज्यः (2.46)
-

पाठ्य/सन्दर्भग्रन्थाः -

- * आचार्यनागार्जुनविरचिता रत्नावली (प्रथमपरिच्छेदः, प्रथमाकारिकातः 77 कारिकापर्यन्तम्), सम्पादकः व्याख्याकारश्च, डॉ. अवधेश कुमार चौबे, प्रकाशक- भारतीय विद्या संस्थान, सी. 27/59, जगतगंज, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः -

बौद्धदर्शन

पत्र संख्या - DSCC - 12

पाठ्यक्रम विवरणम् -

भाग - 1	क्रेडिट - 1	यूनिट - 1	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * महायानस्य वैशिष्ट्यम्, माध्यमिकाचार्य-परम्परा-परिचयः, आचार्यशान्तिदेवस्य व्यक्तित्वं कृतित्वञ्च, मङ्गलाचरणं तद्व्याख्या च, अनुबन्धचतुष्टयम्, क्षणसम्पदः दुर्लभत्वम्, बोधिचित्तानुशंसा, शुभस्य दुर्बलत्वम् कथम्, पापस्य महत्त्वम्, संबोधिचित्तोत्पादस्य प्रयोजनम्, बोधिचित्तं किमर्थं न विमोच्यम्, (1.8)

भाग - 2	क्रेडिट - 1	यूनिट - 2	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * बोधिचित्तस्य कल्पतरुत्वम् (1.12), बोधिचित्तेन पापक्षयत्वम्, बोधिचित्तस्य भेदयम्, बोधिचित्तस्य भेदद्वये कः विशेषः, बोधिप्रणिधि चित्तस्य महत्त्वम्, बोधिप्रस्थानचित्तस्य वैशिष्ट्यम्(1.18),

भाग - 3	क्रेडिट - 1	यूनिट - 3	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * बोधिसत्त्वस्य अप्रमेयपुण्यचर्चा, हिताशंसनमात्रेण कस्य पूजा विशिष्यते (1.27), दुःखनिःसरणाशया कम् अभिधावन्ति (1.28),

भाग - 4	क्रेडिट - 1	यूनिट - 4	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

- * बोधिसत्त्वस्य पुण्यमाहात्म्यम्, बोधिसत्त्वस्य दानम् अन्यदानात् कथं विपरीतम्, बोधिसत्त्वं प्रति पापचित्तं न धारयेत्, बोधिसत्त्वं प्रति प्रसादभावनया पुण्यवर्धनम्, ग्रन्थकारः किमर्थम् बोधिसत्त्वशरणं गन्तुम् इच्छति (1.36)

पाठ्य/सन्दर्भग्रन्थाः - आचार्यशान्तिदेवप्रणीतः बोधिचर्यावतारः (बोधिचित्तानुशंसा नाम प्रथमपरिच्छेदः), सम्पादको- प्रो.रामशंकरत्रिपाठी प्रकाशकः- सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालय, वाराणसी, 1991

सहायक ग्रन्थाः -